

สรุปการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ปัญหาอัตราการเพิ่มของประชากรก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เช่น การขาดแคลนอาหาร ทรัพยากร ปัญหาการศึกษา แรงงาน สาธารณสุข การสูญเสีย สิทธิเสรีภาพของบุคคล ฯลฯ ยิ่งจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นปัญหาค่าเหล่านี้ย่อมทวีขึ้น หน่วยงาน ของเอกชน รัฐ องค์การระหว่างประเทศได้เห็นความสำคัญของปัญหานี้ และใช้มาตรการ ต่าง ๆ เช่น การวางแผนครอบครัว การศึกษาวิจัยด้านประชากรศาสตร์ และอื่น ๆ รวมทั้ง มาตรการทางกฎหมายในการแก้ไข้ปัญหา

กฎหมาย (พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ) หนึ่ง ๆ อาจมีบทบัญญัติ ข้อความที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมสนับสนุน จูงใจให้มีการเพิ่มจำนวน ประชากร หรือให้ผลประโยชน์ตอบแทนการมีบุตรมาก อันก่อให้เกิดผลกระทบต่ออัตราการ เพิ่มของประชากรโดยตรง หรือทางอ้อม การศึกษา ค้นคว้า วิจัยกฎหมายดังกล่าว จึง ก่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้กฎหมายเป็นมาตรการในการควบคุมและแก้ไข้อัตราการเพิ่ม ของประชากร

กฎหมายครอบครัว

เงื่อนไขแห่งการสมรสเรื่องอายุ อายุสมรสเป็นเงื่อนไขหนึ่งที่ทำให้บุคคลสามารถ เข้าสู่การสมรสได้เร็วหรือช้า อันจะมีผลต่อภาวะการเจริญพันธุ์ของชาย หญิง อัตราการเจริญ พันธ์ุของประชากร การกำหนดอายุต่ำสุดในการสมรสของชายหญิงตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ที่ตราขึ้นใหม่เป็นอายุ ๑๗ ปี (จากเดิม ชาย ๑๗ หญิง ๑๕ ปี) ให้ผลดีใน ด้านประชากรอยู่ด้วย แม้อายุที่กำหนดไว้นี้จะต่ำกว่าอีกหลาย ๆ ประเทศซึ่งกำหนดไว้ ๑๕ ปี

การมีคู่สมรสหลายคน ปัจจุบันการมีคู่สมรสหลายคนเริ่มลดความนิยมลงไป ประเทศทั่วไปส่วนใหญ่ไม่ยอมรับ โดยมีบทบัญญัติของกฎหมายห้ามทำการสมรสในขณะที่ยังมีคู่สมรสอยู่ หรือการสมรสยังไม่สิ้นสุด ที่ยอมรับก็มีเงื่อนไขข้อจำกัดต่าง ๆ (เช่น จำกัดจำนวนภริยา ความสามารถของชายที่จะปฏิบัติหรืออุปการะเลี้ยงดู ภริยา บุตร หรือมีการทำคำร้อง ชี้แจงเหตุผล สอบถามความยินยอมของภริยาที่มีอยู่ด้วย ในหลายประเทศ (เช่น เยอรมัน ฝรั่งเศส อังกฤษ สวีเดน สหภาพโซเวียต ญี่ปุ่น อินเดีย คุนีเซีย) นอกจากจะมีกฎหมายห้ามมีคู่สมรสหลายคนแล้ว ยังมีกฎหมายกำหนดโทษทางอาญาไว้ด้วย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย ห้ามทำการสมรสในขณะที่ยังมีคู่สมรสอยู่ (มาตรา ๑๕๖) หรือห้ามมีคู่สมรสหลายคน แต่มีข้อยกเว้นสำหรับอิสลามศาสนิกชนในเขต ๘ จังหวัดภาคใต้ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการไต่กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ.๒๕๔๘ ประเทศไทยไม่มีกฎหมายกำหนดให้การจดทะเบียนซ้อนเป็นความผิดทางอาญารฐานมีคู่สมรสหลายคน

กฎหมายภาษี

ประมวลรัษฎากร : การหักลดหย่อนเงินได้พึงประเมิน ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดหลักการหักลดหย่อนเงินได้พึงประเมินสำหรับบุตร ของผู้มีเงินได้ในกรณีเก็บภาษีจากบุคคลธรรมดาขึ้นใหม่ คือ ให้หักลดหย่อนเงินได้พึงประเมินสำหรับบุตร ของผู้มีเงินได้ โดยจำกัดจำนวนบุตรให้รวมกันไม่เกิน ๓ คน (ซึ่งจะมีผลถึงบุตรที่เกิดตั้งแต่หลัง พ.ศ.๒๕๖๑ หรือที่ได้รับเป็นบุตรบุญธรรมในหรือหลัง พ.ศ.๒๕๖๑ เป็นต้นไป) แต่เดิมให้หักลดหย่อนได้โดยไม่จำกัดจำนวนบุตร การจำกัดจำนวนบุตรในการหักลดหย่อนเงินได้พึงประเมินมีผลเป็นการจำกัดสิทธิและประโยชน์ต่อการเสียภาษีของผู้มีเงินได้ที่จะได้รับลดหย่อนตามจำนวนบุตร ที่มีแต่จำกัดไว้ไม่เกิน ๓ คน ช่วยให้บุคคลเกิดความรู้สึกและเห็นความสำคัญของปัญหาประชากร การมีบุตรมากเป็นการสร้างภาระเพิ่มขึ้นแก่ตนเองและครอบครัว เป็นสิ่งจูงใจเพื่อให้มีครอบครัวขนาดปานกลางหรือขนาดเล็ก

กฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการ

พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการช่วยเหลือบุตร พ.ศ.๒๕๒๑ พระราชกฤษฎีกานี้จำกัดจำนวนบุตรของผู้มีสิทธิ คือ ข้าราชการและลูกจ้างประจำ ให้ได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการช่วยเหลือบุตรไว้เพียง ๓ คน ซึ่งแต่เดิม (ระเบียบว่าด้วยเงินช่วยเหลือบุตร ข้าราชการและลูกจ้างประจำ พ.ศ.๒๕๑๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบว่าด้วยเงินช่วยเหลือบุตร ข้าราชการและลูกจ้างประจำ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๑๘) ให้เงินช่วยเหลือบุตรโดยไม่จำกัดจำนวนบุตรว่าจะมีกี่คน พระราชกฤษฎีกานี้เป็นมาตรการทางกฎหมายอย่างหนึ่งในการควบคุมและแก้ไขอัตราการเพิ่มของประชากร เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายวางแผนครอบครัวตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สี่ พ.ศ.๒๕๒๐ - ๒๕๒๕ ซึ่งมีเป้าหมายที่จะลดอัตราการเพิ่มของประชากร

พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พ.ศ.๒๕๒๐ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ผู้มีสิทธิ คือ ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำ ฯลฯ ได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรโดยไม่จำกัดจำนวนบุตรว่ามีกี่คน จึงไม่มีผลในการควบคุมและแก้ไขปัญหาประชากรเหมือนอย่างพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ และพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการช่วยเหลือบุตร พ.ศ.๒๕๒๑ ที่มี การจำกัดจำนวนบุตรที่จะได้รับลดหย่อนเงินไค้พึงประเมินและที่จะได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการช่วยเหลือบุตร

พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ.๒๕๒๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ผู้มีสิทธิ คือ ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำ ฯลฯ ได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลโดยไม่จำกัดจำนวนบุตร เช่นเดียวกับพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พ.ศ.๒๕๒๐ ที่กล่าวมาข้างต้น

กฎหมายประกันสังคม

พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.๒๕๔๗ กฎหมายประกันสังคมเกิดขึ้นจากการจัดระบบโครงการเกี่ยวกับการวางหลักประกันความมั่นคงในการดำรงชีวิต ให้ประโยชน์

สงเคราะห์ต่าง ๆ แก่ผู้เอาประกัน ผู้รับประโยชน์ เช่น ประโยชน์สงเคราะห์เพื่อการคลอดบุตร สงเคราะห์บุตร สงเคราะห์ครอบครัว (สงเคราะห์ผู้เอาประกันที่มีบุตรมาก ครอบครัวใหญ่) เจ็บป่วย พิกัดหรือทุพพลภาพ ชราภาพ การว่างงาน การให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ดังกล่าวย่อมก่อให้เกิดความมั่นใจ คลายความวิตกในปัญหาความยุ่งยากต่าง ๆ ที่ตนจะต้องเผชิญกับการดำรงชีวิต จึงช่วยแก้ อดปัญหาหรือ ทัศนคติในความต้องการมีบุตร หรือมีบุตรมากเพื่อเป็นที่พึ่งเมื่อยามแก่ชรา หรือช่วยแรงงาน ทำมาหาเลี้ยงชีพ ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.๒๕๔๗ แต่ยังมีได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.นี้ คือ ยังไม่ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวงต่าง ๆ ให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.เพื่อให้มีผลในการปฏิบัติและให้มีการใช้บังคับ ประโยชน์สงเคราะห์บางประเภทตาม พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ.๒๕๔๗ มีลักษณะเป็นการจงใจการเกิดไม่ทำให้บุคคลตระหนักในปัญหา ภาวะความรับผิดชอบต่อปัญหาประชากร คือ ประโยชน์สงเคราะห์เพื่อการคลอดบุตรที่ไม่จำกัดจำนวนบุตรที่จะให้หญิงผู้ประกันตนได้รับประโยชน์สงเคราะห์ (พ.ร.บ.มาตรา ๓๓) และประโยชน์สงเคราะห์เพื่อการสงเคราะห์บุตร ที่ให้ผู้ประกันตนมีบุตรชอบด้วยกฎหมายตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ได้รับประโยชน์สงเคราะห์สำหรับบุตรคนที่ห้าขึ้นไป (พ.ร.บ.มาตรา ๓๔) จึงควรแก้ไขโดยจำกัดจำนวนการคลอดบุตรที่หญิงผู้ประกันตนจะได้รับประโยชน์สงเคราะห์ไว้เพียงสามคน และเปลี่ยนหลักการให้ผู้ประกันตนที่มีบุตรจะได้รับประโยชน์สงเคราะห์เพื่อการสงเคราะห์บุตรจำนวนสามคน (แทนที่จะให้ตั้งแต่บุตรคนที่ห้า) หากจะมีการนำ พ.ร.บ.ประกันสังคมมาใช้ หรือมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำระบบประกันสังคมมาใช้ในอนาคต

กฎหมายแรงงาน

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ หมวด ๒ การใช้แรงงานหญิง ข้อ ๑๘ เกี่ยวกับสิทธิการลาคลอด ให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงที่ได้ทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน มีสิทธิได้รับค่าจ้างเท่าเวลาที่ลาคอด แต่ไม่เกิน ๓๐ วัน เป็นการให้สิทธิโดยไม่จำกัดว่าจะเป็นการลาคลอดกี่ครั้ง หรือมีบุตรกี่คน

กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิสตรี

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันเพิ่มมากขึ้นว่า บุคคลควรมีสิทธิเท่าเทียมกันโดยปราศจากความแตกต่างกันในเรื่องเพศ สิทธิของสตรีควรได้รับการส่งเสริมทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เช่นเดียวกับที่บุรุษพึงมี การยกเลิกกฎหมายต่าง ๆ ที่จำกัดสิทธิสตรี หรือทำให้เห็นว่าสตรีมีศักดิ์ ฐานะ หรือสิทธิน้อยกว่า เช่น สามีเป็นหัวหน้าครอบครัวเป็นผู้เลือกที่อยู่ มีอำนาจจัดการทรัพย์สินมากกว่าภริยา อำนาจปกครองบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะอยู่ แก่บิดาฝ่ายเดียว และมีกฎหมายใหม่กำหนดให้สตรีมีสิทธิเท่าเทียมกับชายในการจัดการทรัพย์สิน คือ เป็นผู้จัดการสินสมรสร่วมกัน (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๗๖) บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะอยู่ใต้อำนาจปกครองของบิดา มารดาทั้งสองฝ่าย (ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๖๖ วรรคแรก) การยกมอบแรงงานสตรีโดยให้การปฏิบัติที่เท่าเทียมกับชาย เช่น ได้รับความจ้างเท่ากัน สำหรับงานที่มีลักษณะคุณภาพ และปริมาณอย่างเดียวกัน (ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ ข้อ ๒๖) การรับเข้าทำงาน การให้ความคุ้มครองพิเศษแตกต่างไปจากชาย เช่น เมื่อตั้งครรภ์ คลอดบุตร การให้ค่าตอบแทนในการประกอบอาชีพ การได้รับการศึกษา สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้สตรีมีบทบาท ส่วนร่วมในสังคม ในการแก้ปัญหาที่มากขึ้น ไม่ใช่มีหน้าที่แต่เพียงการบ้านการเรือน เลี้ยงบุตรเท่านั้น ไม่ประสงค์จะมีบุตรมากเกินไป มีการวางแผนการมีบุตร เพราะการมีบุตรมากจะเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมบทบาทในสังคม การทำงาน ช่วยแก้ปัญหาการมีบุตรมากเพื่อเลือกบุตรที่มีเพศที่ต้องการด้วย นอกจากนี้ก็ควรจำกัด หลีกเสี่ยง หรือยกเลิก การให้หรือการใช้อำนาจในการจำกัดหรือกำหนดเพศ คุณสมบัติในการมีบุตรหรือเคยมีบุตรในการเข้าทำงาน หรือรับราชการ การเลิกจ้างเพราะการหมั้น การตั้งครรภ์ การสมรส

กฎหมายยา

พระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ พระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑ พระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒ พระราชบัญญัติยา มีบทบัญญัติว่า การโฆษณาขายยาจะต้องไม่ทำให้เข้าใจว่าเป็นยาคุณภาพดี และไม่ห้ามสำหรับการโฆษณาข้อความดังกล่าวในสลากหรือ

เอกสารกำกับยา และการโฆษณาซึ่งกระทำโดยตรงต่อผู้ประกอบโรคศิลปะ (มาตรา ๘๘ (๕) และวรรคท้าย) หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๒๘) บทบัญญัติห้ามโฆษณาว่าเป็นยาคุมกำเนิดนี้มีเหตุผลเกี่ยวกับศีลธรรมอันดี แต่ก็มีลักษณะเป็นการจำกัดการให้ความรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการคุมกำเนิดต่อสาธารณชน และเป็นอุปสรรคต่อการขยายงาน โครงการวางแผนครอบครัว

กฎหมายการทำแท้ง

การทำแท้งเป็นการระงับการตั้งครรภ์อันมีผลทำให้การตั้งครรภ์สิ้นสุด มีลักษณะเป็นการทำลายทารกในครรภ์มารดา การทำแท้งมีผลกระทบต่อปัญหาอัตราการเพิ่มของประชากร โดยที่เป็นการกระทำที่มีผลต่อการจำกัดหรือห้ามการเกิด ประมวลกฎหมายอาญาของไทยยอมรับการทำแท้งเฉพาะในสองกรณี คือ จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากสุขภาพของหญิง และกรณีมีการกระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่ระบุไว้ (ถูกข่มขืน กระทำชำเรา ถูกล่อไปหรือชักพาไปเพื่อการอนาจาร) การบัญญัติไว้ดังกล่าว (ทั้งสองกรณี) โดยเฉพาะกรณีเนื่องจากสุขภาพของหญิง แม้จะเป็นการบัญญัติไว้อย่างกว้าง ๆ เปิดช่องให้ตีความขยายได้ แต่ก็ไม่อาจตีความขยายถึงบางกรณีที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการทำแท้งได้

การทำหมัน

เป็นการทำให้บุคคลเสียความสามารถในการสืบพันธุ์ มีผลในการควบคุมมิให้ประชากรเกิดเพิ่มขึ้น เป็นวิธีคุมกำเนิดอย่างหนึ่ง การทำหมันโดยความสมัครใจหรือยินยอม โดยเงื่อนไขหรือเหตุผลในทางการแพทย์ สุขภาพ เศรษฐกิจสังคมเป็นที่ยอมรับกันของประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่ ส่วนการทำหมันโดยการบังคับยังไม่เป็นที่ยอมรับและคงมีเพียงในบางประเทศ การทำหมันในประเทศไทยไม่ค่อยมีปัญหา โดยที่ไม่มีกฎหมายจำกัดว่า จะทำได้ในกรณีใดบ้าง คงมีแต่ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขที่ให้อยู่ในดุลพินิจของนายแพทย์ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ที่จะพิจารณาตามความเหมาะสมในทางวิชาการ ความจำเป็นในทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนภาวะแวดล้อมอื่น ๆ ซึ่งทำให้สามารถตีความได้ครอบคลุมถึงกรณีต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง มีการยอมรับการทำหมันโดยการร้องขอ

มาตรการทางกฎหมายสำหรับบุคคลบางจำพวก

บุคคลบางจำพวกก่อให้เกิดผลต่อปัญหา หรืออัตราการเพิ่มของประชากร หรือต่อการใช้บังคับกฎหมาย อันได้แก่

ชาวเขา เป็นชนกลุ่มน้อย ซึ่งมีจำนวนประมาณกว่า ๕๐๐,๐๐๐ คน มีอัตราการเพิ่มของประชากรสูงกว่าอัตราการเพิ่มของประชากรทั่วไป การใช้บังคับกฎหมายอาจประสบปัญหาหรือได้ผลน้อย เนื่องจากอาศัยอยู่ในพื้นที่สูงห่างไกลจากเขตเมือง การคมนาคมไม่สะดวก การติดต่อกับและความสัมพันธ์กับประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีน้อย และยังไม่เป็นไปโดยปกติ มีวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ เชื้อชาติ ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีของตน ตลอดจนการใช้กฎเกณฑ์ วัชปฏิบัติ ความเชื่อ ที่อาจแตกต่างไปจากประชาชนในเขตพื้นที่ราบทั่วไป และไม่สอดคล้องกับกฎหมายครอบครัวฉบับปัจจุบัน ซึ่งนำระบบนิวเดียวเมียเดียวมาใช้ เช่นการมีภรรยาหลายคนเป็นที่ยอมรับในสังคม ไม่ถือว่าการมีภรรยาหลายคนเป็นความประพฤติน่าไม่ชอบไม่ควร หรือเป็นเรื่องผิดศีลธรรม เพราะนอกกิจกรรมแรกแต่อย่างใด

คนเข้าเมือง เป็นคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักร คนเข้าเมืองซึ่งเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรอาจได้คุณสมบัติ คือ มีภูมิลำเนาซึ่งเป็นคุณสมบัติข้อหนึ่งที่ต้องการในการขอแปลงสัญชาติเป็นไทย ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.๒๕๐๘ มาตรา ๑๐ (๘) "มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรไทยต่อเนื่องมาจนถึงวันยื่นคำขอแปลงสัญชาติเป็นไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี" บุตรของคนเข้าเมืองซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตาม พ.ร.บ.สัญชาติ มาตรา ๗ (๓) คือ "ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย" และหากคนเข้าเมืองสมรสกับคนไทย บุตรของเขาที่เกิดมาอาจได้สัญชาติไทย ตาม พ.ร.บ.สัญชาติ มาตรา ๗ (๑) "ผู้เกิดโดยบิดาเป็นผู้มีสัญชาติไทยไม่ว่าเกิดในหรือนอกราชอาณาจักร" มาตรา ๗ (๒) "ผู้เกิดนอกราชอาณาจักรไทย โดยมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย แต่ไม่ปรากฏบิดาที่ชอบด้วยกฎหมายหรือบิดาไม่มีสัญชาติ"

ผู้อพยพ ผู้อพยพที่มุ่งหมายกล่าวถึง คือ บุคคลต่างด้าวที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย อันได้แก่ ชาวเวียตนาม ลาว และกัมพูชา ซึ่งมีจำนวนมากกว่า ๒๐๐,๐๐๐ คนในขณะนี้ ส่วนใหญ่จะเข้ามาในราชอาณาจักรโดยหลบหนีภัยสงคราม เข้าเมืองโดยไม่ได้รับอนุญาตตาม

กฎหมายคนเข้าเมือง เป็นที่ยอมรับว่าจำนวนผู้อพยพที่มีอยู่อย่างมากมายขณะนี้ก่อให้เกิด ปัญหาและภาระต่าง ๆ เช่น การเลี้ยงดู ความมั่นคง ฯลฯ รวมทั้งปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการ ไต่สัญชาติ และ ไร้สัญชาติด้วย

ผู้ลี้ภัย เป็นบุคคลที่หลบหนีหรือเดินทางออกจากประเทศ เนื่องจากความกลัวว่า จะถูกประหารชีวิตหรือเกิดภัยอันตราย โดยทั่วไปจะมีเหตุผลทางการเมือง ความคิดเห็นทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงการปกครอง สงคราม ประเทศไทยไม่ไต่ลงนามหรือสัตยาบันอนุสัญญาเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย (ค.ศ. ๑๙๕๑) และข้อตกลงเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย (ค.ศ. ๑๙๖๗) จึงไม่ก่อให้เกิดพันธะ หรือข้อผูกพันที่จะต้องให้การปฏิบัติ ให้สิทธิ เสรีภาพ ให้ความคุ้มครองต่าง ๆ แก่ผู้ลี้ภัย เช่น ให้การปฏิบัติต่อผู้ลี้ภัย เช่นเดียวกับที่ให้ต่อคนต่างด้าวทั่วไป ในเรื่องเกี่ยวกับการไต่มาซึ่งสังหาริมทรัพย์ อสังหาริมทรัพย์ การได้รับค่าจ้าง สิทธิ จะทำงานส่วนตัว การศึกษาที่สูงกว่าชั้นมูลฐาน หรือปฏิบัติต่อผู้ลี้ภัยก็เท่ากับที่ให้ต่อบุคคลในประเทศในเรื่องการปฏิบัติทางศาสนา การให้การศึกษามูลฐาน การช่วยเหลือบรรเทาทาง สาธารณะ เป็นต้น หากประเทศไทยรับรองอนุสัญญาและข้อตกลงดังกล่าวก็ควรจะก่อให้เกิด ปัญหาและภาระหนักยิ่ง เพราะผู้อพยพซึ่งมีจำนวนอยู่มากมายในขณะนี้จะมีสถานะ เป็นผู้ลี้ภัยเป็น จำนวนไม่น้อย ตามข้อเท็จจริงบุคคลที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ลี้ภัยมีอยู่น้อย หากมีก็ไต่แก่ ผู้นำ บุคคลสำคัญของรัฐบาล บุคคลหรือครอบครัวที่ถูกกล่มอำนาจ ผู้ลี้ภัยที่ได้รับการยอมรับยอม ถือว่ามีฐานะอย่างคนเข้าเมืองโดยชอบกฎหมาย ผู้ลี้ภัยและบุตรของเขาอาจจะไต่สัญชาติไทย โดยการขอแปลงสัญชาติ หรือโดยการเกิดเช่นกัน

การแก้ไขอัตราการเพิ่มของประชากร หรือปัญหาซึ่งเกิดจากชาวเขา คนเข้าเมือง ผู้อพยพและผู้ลี้ภัย ไต่แก่ การใช้ บังคับใช้มาตรการของกฎหมายต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วให้บังเกิด ผล หรือให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายโดยเคร่งครัด ไต่แก่

๑. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บทบัญญัติที่ห้ามทำการสมรสระหว่างญาติสืบ สืบโลหิตใกล้เคียง พี่น้องร่วมบิดา มารดาหรือร่วมแต่บิดา มารดา (มาตรา ๑๔๕๐) มีคู่สมรส อยู่แล้ว (มาตรา ๑๔๕๒) การจดทะเบียนสมรส (มาตรา ๑๔๕๓) ต่อชาวเขา เนื่องจาก บทบัญญัติเหล่านี้ชาวเขาจำนวนมากอาจไม่ปฏิบัติตาม เพราะขัดกับความเชื่อทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ธรรมเนียมการปฏิบัติของคนในสังคมนั้น การจะให้ชาวเขายอมรับ

และปฏิบัติตามจำต้องใช้เวลาและอาศัยการศึกษา การให้ความช่วยเหลือทางค่านต่าง ๆ ค่าย

๒. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๔๕๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๕ บทบัญญัติที่ให้การแจ้งการเกิด ตาย หรือย้ายที่อยู่ เมื่อมีคนเกิด ตาย หรือย้ายที่อยู่ต่อนายทะเบียน (มาตรา ๑๑, ๑๔ และ ๒๔) การไม่ปฏิบัติตามมีความผิดต้องระวางโทษปรับ (มาตรา ๔๐) โดยนายทะเบียนผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจะต้องเคร่งครัด เข้มงวด ในการไต่บังคัมมากขึ้น เพื่อให้ชาวเขาปฏิบัติตาม เพื่อให้ได้สถิติ ข้อมูล ตัวเลข เกี่ยวกับชาวเขาถูกต้องยิ่งขึ้น อันจะมีส่วนช่วยในการวางนโยบายประชากรชาวเขา

๓. พระราชบัญญัติประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๐๕ บทบัญญัติที่ให้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุ ๑๓-๓๐ ปี มีบัตรประชาชน (มาตรา ๕) แก่ชาวเขาโดยเหตุผลเช่นเดียวกับข้อ ๑. และ ๒.

๔. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒ บทบัญญัติซึ่งกำหนดลักษณะต้องห้ามบางอย่างสำหรับคนต่างด้าวที่จะเข้ามาในราชอาณาจักร เช่น ไม่มีหนังสือเดินทาง ไม่มีปัจจัยยังชีพ ฯลฯ (มาตรา ๑๒) ต้องได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร (มาตรา ๓๕, ๔๑) กำหนดระยะเวลาที่จะให้อยู่ในราชอาณาจักร (มาตรา ๓๕) กำหนดจำนวนคนต่างด้าวซึ่งจะมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร (มาตรา ๔๐) การเพิกถอนการอนุญาต (มาตรา ๓๖, ๕๓) การส่งตัวกลับ (มาตรา ๕๔) การกำหนดโทษต่าง ๆ เช่น ระวังโทษจำคุก ปรับ คนต่างด้าวที่อยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือการอนุญาตสิ้นสุด หรือถูกเพิกถอน (มาตรา ๔๑) ต่อกคนเข้าเมืองโดยเคร่งครัด

๕. พระราชบัญญัติการเนรเทศ พ.ศ.๒๔๕๕ พระราชบัญญัติการเนรเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๐๗ พระราชบัญญัติการเนรเทศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๒๑ บทบัญญัติที่ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกคำสั่งเนรเทศคนต่างด้าวออกไปนอกราชอาณาจักรเมื่อมีความจำเป็นเพื่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (มาตรา ๕) ต่อกคนเข้าเมือง

๖. พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๒๑ บทบัญญัติที่ให้อำนาจออกพระราชกฤษฎีกากำหนดงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ (มาตรา ๖) และระวางโทษผู้ฝ่าฝืน (มาตรา

๓๓) ตอนเช้าเมือง พระราชกฤษฎีกาเป็นกฎหมายของฝ่ายบริหาร พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาและทรงใช้อำนาจนั้นทางคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร (มาตรา ๓, ๑๕๕) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นผู้รักษาการตาม พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว ย่อมมีอำนาจที่จะเสนอฝ่ายบริหารในการกำหนดงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำโดยพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ.๒๕๒๒ กำหนดงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำไว้ ๓๕ ประเภทตามบัญชี

การใช้พระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวจะมีผลหรือจงใจให้คนต่างด้าวที่ต้องการจะเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อประกอบอาชีพและวิชาชีพมีจำนวนน้อยลง

๓. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ บทบัญญัติที่ให้ออนและไม่ให้สัญชาติไทยบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดาเป็นคนต่างด้าว หรือมารดาเป็นคนต่างด้าว แต่ไม่ปรากฏบิดาที่ชอบกฎหมาย และในขณะที่เกิดบิดาหรือมารดาเป็นผู้ไต่รับอนุญาตให้เข้าอยู่ในราชอาณาจักรชั่วคราว หรือเข้าอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายคนเช้าเมือง (ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ข้อ ๑, ๒) ตอนเช้าเมือง

บทบัญญัติของกฎหมายต่าง ๆ ที่ใช้กับคนเช้าเมืองที่กล่าวมาแล้ว อาจนำไปใช้กับผู้อพยพ หรือผู้ลี้ภัยซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ชอบกฎหมายว่าด้วยคนเช้าเมืองได้ แต่ตามข้อเท็จจริงการใช้กฎหมายต่อผู้อพยพ ผู้ลี้ภัย มีการกล่าวและคำนึงถึงนโยบายทางการเมือง สิทธิมนุษยชน ปัญหาทางศีลธรรม มนุษยธรรม นโยบายของรัฐบาล นโยบายทางการเมือง และความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายด้วย

บัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ.๒๕๒๒ งาน ๓๕ ประเภทที่กำหนดในบัญชี ฯ โฉนดลงไว้ในส่วนภาคผนวก.

กฎหมายห้ามบุคคลบางประเภทสมรสและการจำกัดจำนวนบุตร

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ ครอบครัว มีบทบัญญัติห้ามบุคคลบางประเภททำการสมรส คือ บุคคลที่อายุต่ำกว่าสิบเจ็ดปีบริบูรณ์ (มีข้อยกเว้นในกรณีที่ศาลอนุญาต ป.พ.พ. มาตรา ๑๔๔๘) บุคคลวิกลจริต หรือบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ (มาตรา ๑๔๔๙) บุคคลซึ่งเป็นญาติสืบสาโลหิตโดยตรงขึ้นไปหรือลงมา เป็นพี่น้องร่วมบิดา มารดา หรือร่วมแต่บิดาหรือมารดา (มาตรา ๑๔๕๐) มีคู่สมรสอยู่แล้ว (มาตรา ๑๔๕๒) พระราชบัญญัติโรคเรื้อน พ.ศ. ๒๔๘๒ ห้ามบุคคลผู้เป็นโรคเรื้อนทำการสมรส เว้นแต่สมรสกับบุคคลที่เป็นโรคเรื้อนด้วยกัน โดยฝ่ายหนึ่งได้มีการป้องกันการสืบพันธุ์ กฎหมายที่ห้ามบุคคลบางประเภททำการสมรสที่กล่าวมาแล้ว แม้จะไม่ได้มีวัตถุประสงค์ในการห้ามเกี่ยวกับเรื่องการแก้ไขอัตราการเพิ่มของประชากรโดยตรง (เช่น มีเหตุผลเกี่ยวกับความสามารถความสัมพันธ์ทางสาโลหิตใกล้ชิด การควบคุมโรค) แต่ก็มีผลต่อการควบคุมและแก้ไขปัญหาประชากรด้วย

การจำกัดจำนวนบุตรหรือขนาดครอบครัว เป็นมาตรการหนึ่งอันเกิดจากแนวความคิดในการแก้ไขปัญหประชากร เป็นมาตรการที่มีลักษณะบังคับค่อนข้างเด็ดขาด อาจขัดแย้งหรือไม่สอดคล้องกับหลักการที่ว่า สิทธิของบุคคลในครอบครัวย่อมได้รับความคุ้มครอง บุคคลมีสิทธิมนุษยธรรมขั้นมูลฐานที่จะตัดสินใจอย่างอิสระต่อจำนวนและความถี่ของบุตร การจำกัดจำนวนบุตรหรือขนาดของครอบครัวโดยกฎหมาย อาจมีความจำเป็นและเป็นไปได้ในอนาคต หากการใช้มาตรการต่าง ๆ ที่มีลักษณะเป็นการจูงใจ เช่น การวางแผนครอบครัว การเร้าใจจูงใจให้มีครอบครัวเล็ก การใช้มาตรการเกี่ยวกับการให้สิ่งตอบแทนทางสวัสดิการจำกัดตามจำนวนของบุตร ฯลฯ ไม่ได้ผลคือ อัตราการเพิ่มประชากรมิได้ลดลง

ข้อเสนอแนะ การศึกษา วิจัยที่กล่าวมาสามารถรวบรวมไว้เป็นข้อเสนอ หรือทางเลือกประการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือเป็นมาตรการทางกฎหมายที่จะใช้ในการควบคุมและแก้ไขปัญห อัตราการเพิ่มของประชากร เพื่อให้มีจำนวน คุณภาพ ที่เหมาะสมกับนโยบายสถานการณ์ ฯลฯ ดังนี้

๑. การกำหนดอายุต่ำสุดในการสมรส นอกจากจะคำนึงถึงปัญหาต่าง ๆ เช่น สภาพร่างกาย ความรู้จักรับผิดชอบ ฯลฯ แล้ว ควรคำนึงถึงแนวความคิดด้านประชากรและปัญหาประชากรด้วย แม้ว่าในปัจจุบันบุคคลมีแนวโน้มที่จะทำการสมรสเมื่อมีอายุสูงกว่าแต่ก่อน รัฐบาลควบคุมการเกิดดีขึ้น การกำหนดอายุต่ำสุดในการสมรสก็ยังเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นไปใ้ที่จะมีการกำหนดอายุดังกล่าวให้สูงขึ้นตามความเหมาะสมของสถานการณ์ด้านประชากร แต่ขออนคล้ายในการให้สมรสก่อนมีอายุต่ำสุดในพฤติการณ์บางกรณีก็ควรมีไว้ โดยเป็นข้อยกเว้นในกรณีที่มีเหตุผลที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อประโยชน์ของคุณสมรส เช่น ฝ่ายหญิงตั้งครรภ์แล้ว

๒. การจดทะเบียนสมรสก่อน ประเทศไทยไม่มีกฎหมายในความสัมพันธ์คู่สมรสหลายคน ทำให้มีการจดทะเบียนสมรสซ้อนขึ้น การแก้ไขปัญหานี้นอกจากใช้วิธีการลงโทษในความผิดฐานแจ้งความเท็จ หากเป็นการจดทะเบียนซ้อนโดยแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๓ ลงโทษจำคุกหรือปรับหรือทั้งจำคุก โดยเคร่งครัด ยังอาจใช้หรือพิจารณาถึงวิธีการต่าง ๆ เพิ่มเติมอีก เช่น

ก. กำหนดให้มีการระบุด้านภาพทางการสมรสไว้ในบัตรประจำตัวประชาชน เมื่อสถานะทางการสมรสเปลี่ยนไปต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้ถูกต้อง และมีการระวางโทษไว้สำหรับผู้นับถือบัตรที่ฝ่าฝืน เหตุผลก็เพื่อที่จะให้นายทะเบียนและผู้ที่สมรสได้ตรวจสอบก่อนที่จะทำการจดทะเบียน เป็นการช่วยป้องกันการถูกลวงไปจดทะเบียนซ้อน สำหรับบุคคลที่ไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนโดยอาจใช้บัตรอื่นแทน ก็ให้หลักการเดียวกันกับที่กล่าวมา การยอมรับหลักการในข้อนี้กระทำได้โดยการแก้ไขพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๖ ให้มีข้อความเกี่ยวกับสถานะทางการสมรสเพิ่มเติมไปจากข้อความและรายละเอียดอย่างอื่น และแก้ไขกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ เกี่ยวกับเรื่องแบบบัตรประจำตัวประชาชน

ข. การประกาศการร้องขอจดทะเบียนสมรส การกำหนดให้มีการประกาศโฆษณาการร้องขอจดทะเบียนสมรสไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ หรือสำนักทะเบียนที่รับคำร้อง และที่ว่าการอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ หรือสำนักทะเบียนที่คู่สมรสมีภูมิลำเนา กำหนด

ระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านหากจะเป็นการจดทะเบียนสมรสซ้อน หรือผิดเงื่อนไขการสมรสอื่น ๆ เช่น เรื่องอายุสมรส เป็นบุคคลวิกลจริต ไร้ความสามารถ ความเป็นญาติในลำดับซึ่งต้องห้ามทำการสมรส หากไม่มีการคัดค้านภายในกำหนด นายทะเบียนจะจดทะเบียนสมรสให้

การดำเนินการกระทำได้โดยการแก้ไขพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๕ ให้มีการประกาศการร้องขอจดทะเบียนสมรสตามหลักการที่กล่าว

ค. การตรวจสอบการจดทะเบียน การกำหนดให้สำนักทะเบียนกลาง (กองทะเบียน กรมการปกครอง) มีอำนาจหน้าที่รวบรวมการจดทะเบียนการสมรสจากสำนักทะเบียน และเมื่อสำนักทะเบียนได้รับคำร้องขอจดทะเบียนสมรสจะต้องทำการตรวจสอบไปยังสำนักทะเบียนกลางก่อนที่จะมีการจดทะเบียนสมรสให้

การดำเนินการกระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๒๕ ที่ให้อำนาจออกกฎกระทรวงและออกกฎกระทรวงกำหนดให้มีการตรวจสอบการจดทะเบียน

ง. กำหนดให้มีความผิดฐานมีคู่สมรสหลายคน มีกฎหมายกำหนดให้มีการจดทะเบียนซ้อน หรือการทำการสมรสในขณะที่มีคู่สมรสอยู่มีความผิดต้องระวางโทษ

การดำเนินการกระทำได้โดยการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาเพิ่มเติมความผิดดังกล่าว

๓. การตรวจสอบสุขภาพก่อนสมรส การกำหนดให้ผู้ที่จดทะเบียนสมรสต้องได้รับการตรวจสอบสุขภาพจากแพทย์ก่อนโดยให้แพทย์ออกใบรับรองแพทย์ให้ เพื่อนำไปแสดงต่อนายทะเบียนที่จะรับจดทะเบียน และนายทะเบียนจะต้องจดทะเบียนสมรสให้ หากไม่ปรากฏว่า ผู้ที่จะสมรสมีลักษณะต้องห้ามโดยกฎหมาย แม้ว่าแพทย์จะมีความเห็นอย่างไรก็ตาม เช่น เห็นว่าไม่ควรจะทำการสมรสกัน โดยปล่อยให้ผู้ที่สมรสเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะทำการสมรสกันหรือไม่เอง การตรวจสอบสุขภาพจะเป็นผลดีต่อผู้ที่สมรส บุคคลที่จะเกิดโดยที่แพทย์อาจตรวจพบลักษณะหรือความบกพร่องทางกายหรือจิต หรือโรคที่จะถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ไปยังลูกหลาน ซึ่งผู้ที่สมรสไม่ทราบหรือทราบแต่ปกปิด จะไต่แจ้งหรือแนะนำให้รู้ ตลอดจนวิธีป้องกันและแก้ไข

การยอมรับกระทำโดยการออกกฎหมายกำหนดให้ผู้ที่จะมีสิทธิเป็นสมรสต้องแสดงใบรับรองของแพทย์ ซึ่งมีอายุไม่เกินระยะเวลาที่กำหนด และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการสำหรับแพทย์ที่จะดำเนินการไว้

๔. การจำกัดการให้เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการช่วยเหลือบุตร ควรจำกัดจำนวนบุตรของผู้มีสิทธิ คือ ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำ ฯลฯ ที่จะได้รับเงินช่วยเหลือตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พ.ศ.๒๕๒๐ เพียง ๓ คน ท่านองคมนตรีเกี่ยวกับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๒๑ และพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการช่วยเหลือบุตร พ.ศ.๒๕๒๑ ซึ่งจะสอดคล้องกับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สี่ พ.ศ.๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ ที่จะสนับสนุนและเร่งรัดแผนงานในการลดอัตราเพิ่มประชากร โดยปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบการให้เงินช่วยเหลือด้านรักษาพยาบาลแก่บุตร จากไม่จำกัดจำนวนเป็นจำกัดจำนวน เพื่อลดอัตราการเพิ่มของประชากร โดยการแก้ไขไม่ควรจะมีผลย้อนหลังไปกระทบกระเทือนถึงบุคคลผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการ ซึ่งไม่ถูกจำกัดจำนวนบุตร หลักการในการจำกัดจำนวนบุตรที่จะได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการช่วยเหลือบุตรอาจเป็นแบบอย่างสำหรับหน่วยงานเอกชน นายจ้างต่าง ๆ ที่จะนำไปใช้ในการให้สวัสดิการแก่ลูกจ้างคนงาน

วิธีดำเนินการ กระทำโดยการแก้ไขจำกัดความ "บุตร" ในมาตรา ๓ ของพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พ.ศ.๒๕๒๐ ที่หมายความว่า "บุตรชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งมีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปี ในวันที่ ๑ พฤษภาคม ของทุกปี แต่ไม่รวมถึงบุตรบุญธรรม ซึ่งบิดา มารดาโดยกให้เป็นผู้รับบุตรบุญธรรมของผู้อื่น และบุตรที่มีรายได้ของตนเอง และอยู่ในฐานะที่จะจ่ายเงินเกี่ยวกับการศึกษาของตนได้" เป็นหมายความว่า "บุตรชอบด้วยกฎหมายจำนวนสามคน คือ คนที่หนึ่งถึงคนที่สาม . . ." ข้อความอื่นคงเป็นเช่นเดิม คือ เพียงแต่เพิ่มจำนวนบุตรที่จะจำกัดลงไปในความหมายของคำว่าบุตร

๕. การจำกัดการให้เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ควรจำกัดจำนวนบุตรของผู้มีสิทธิคือ ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำ ฯลฯ โดยให้ได้รับเงินช่วยเหลือตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ.๒๕๒๑ เพียง ๓ คน โดยมีเหตุผลเช่นเดียวกับที่กล่าวมาในข้อ ๔. และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สี่ ที่เสนอให้ปรับปรุงระเบียบการช่วยเหลือด้านรักษาพยาบาลแก่บุตรทุกคนโดยไม่จำกัด

จำนวน เป็นจำกัดจำนวน

การดำเนินการกระทำโดยการแก้ไขคำจำกัดความ "บุคคลในครอบครัว" ของพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ.๒๕๒๑ มาตรา ๓ (๑) ที่หมายความว่า "บุตรชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือบุตรชอบด้วยกฎหมายซึ่งบรรลุนิติภาวะแต่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ และจำต้องอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของบิดา มารดา ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบุตรบุญธรรมหรือบุตรซึ่งได้ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของผู้อื่นแล้ว" เป็นหมายความว่า "บุตรชอบด้วยกฎหมายซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือบุตรชอบด้วยกฎหมายซึ่งบรรลุนิติภาวะแต่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ และจำต้องอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของบิดา มารดา ซึ่งมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล จำนวนสามคน คือ คนที่หนึ่งถึงคนที่สาม แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบุตรบุญธรรมหรือบุตรซึ่งได้ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของผู้อื่นแล้ว" คือ เพิ่มเติมจำนวนที่จะจำกัดลงไป

๖. การจำกัดสิทธิการลาคลอด ควรจำกัดสิทธิการลาคลอดของลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงให้มีสิทธิลาคลอดโดยได้รับค่าจ้างเพียงการคลอดบุตรสามคน ส่วนการคลอดบุตรคนถัดไปคงได้แต่สิทธิลาคลอด แต่ไม่ได้รับค่าจ้าง เพื่อเป็นการเริ่มให้มีมาตรการในการจำกัดสิทธิและประโยชน์ที่ลูกจ้างจะได้รับ สนับสนุนจูงใจไม่ให้มีบุตรมากเกินไป ทำให้มีเวลาในการอุปการะเลี้ยงดู ให้การศึกษาแก่บุตรที่ขึ้น และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สี่ พ.ศ.๒๕๒๐ - ๒๕๒๕ ที่เสนอให้ปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองแรงงานให้นายจ้างสามารถลดสิทธิลาคลอดแก่ลูกจ้างที่มีบุตรหลายคน

การดำเนินการ ทำได้โดยแก้ไขประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน ข้อ ๑๘ วรรคแรก ซึ่งบัญญัติว่า "ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงมีสิทธิลาเพื่อการคลอด เพิ่มขึ้นจากวันลาป่วยที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง โดยไม่ได้รับค่าจ้างอีกหกสิบวัน รวมทั้งวันหยุดด้วย แต่ถ้าวุฒินั้นได้ทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้มีสิทธิได้รับค่าจ้าง

๑๖ ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง "ลูกจ้างมีสิทธิลาป่วยได้ปีหนึ่งไม่เกินสามสิบวันทำงาน"

เท่าเวลาที่ลา ตามอัตราที่ได้รับอยู่ แต่ไม่เกินสามสัปดาห์" เป็นว่า "ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์ มีสิทธิลาเพื่อการคลอดเพิ่มขึ้นจากวันลาป่วยที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๖ วรรคหนึ่ง โดยไม่ได้รับ ค่าจ้างอีกหกสัปดาห์รวมทั้งวันหยุดด้วย แต่ถ้าหญิงนั้นได้ทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสัปดาห์ให้มีสิทธิได้รับค่าจ้างเท่าเวลาที่ลาตามอัตราที่ได้รับอยู่ แต่ไม่เกินสามสัปดาห์ สำหรับการ คลอดบุตรสามคน คือคนที่หนึ่งถึงคนที่สาม"

๓. การจำกัดเพศในการเข้ารับราชการ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ให้อำนาจ ก.พ. ในการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งสำหรับผู้สมัครสอบแข่งขัน หรือผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งใด หรือยกเว้นโดย อนุมัติให้แต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญที่มีคุณสมบัติเฉพาะต่างไปจากที่กำหนด (มาตรา ๓๕ และ ๔๘) บทบัญญัติที่กล่าวมาเปิดช่องให้มีการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งของผู้มี สิทธิสมัครสอบเข้ารับราชการ หรือได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการว่าจะต้องเป็นเฉพาะ ชายหรือหญิงได้ การกำหนดดังกล่าวอาจทำให้บุคคลที่มีเพศที่ถูกจำกัดเห็นว่า เป็นการจำกัดสิทธิ เขาในการทำงาน ทั้งที่เขาสามารถปฏิบัติงานนั้นได้ดี มีผลงานและคุณภาพไม่แตกต่างกัน

การพยายามหลีกเลี่ยงหรือจำกัดการกำหนดเพศใดเพศหนึ่งของบุคคลในการเข้า ทำงานหรือรับราชการ เพราะเห็นว่า งานใดมีลักษณะที่เหมาะสมสำหรับบุคคลเพศหนึ่ง โดย ใช้วิธีการกำหนดคุณสมบัติ เงื่อนไขอื่น ๆ ที่ไม่มีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิเพศใดเพศหนึ่งโดย ตรง เช่น สมรรถภาพทางร่างกาย ความสามารถ (โดยจัดให้มีการทดสอบ) กำหนดขนาด สัดส่วนของร่างกาย (เช่นความสูง) อาจช่วยแก้ไขบรรเทาข้อโต้แย้งในเรื่องการจำกัดสิทธิ ทางเพศ

๔. การโฆษณาขายกุมกำเนิด การผ่อนคลายความเข้มงวดเกี่ยวกับการห้ามโฆษณา ขายยาคุมกำเนิดที่ว่าจะต้องไม่ทำให้เข้าใจว่าเป็นยาคุมกำเนิด โดยให้กระทำได้ภายใต้เงื่อนไข บางประการ เช่น แก้ไขพระราชบัญญัติยา มาตรา ๔๘ (๕) ที่มีบัญญัติว่าการโฆษณาขายยาจะ ต้องไม่ทำให้เข้าใจว่าเป็นยาคุมกำเนิด เป็นว่า "การโฆษณาขายยาอาจทำให้เข้าใจว่าเป็น ยาคุมกำเนิดได้โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในมาตรา ๔๘ ทวิ" คือ ได้รับอนุมัติ ข้อความ เสียง หรือภาพที่ใช้ในการโฆษณา และปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้อนุญาตกำหนด โดยมี เหตุผลในการแก้ไขเพื่อให้ความรู้ ข่าวสารแก่สาธารณะและประชาชนเกี่ยวกับการวางแผน

ครอบครัว และสนับสนุนนโยบายประชากรของประเทศในปัจจุบันนั้น อาจก่อให้เกิดผลเสีย เช่น ปัญหาทางศีลธรรม อันตรายต่อผู้โช้ยาได้ เห็นว่า ควรจะใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ การกระตุ้น จูงใจ แนะนำ ให้ผู้โช้ยาปรึกษาแพทย์หรือบุคคลที่มีความรู้ เช่น เกสัชกร บุคคลากรทางการแพทย์ หรืออนามัยก่อนโช้ยาคูมกำเนิดแทนการแก้ไข

๕. การทำแท้ง ควรแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ เพิ่มเติมเหตุที่จะให้ทำแท้งได้ในกรณี

๑) หากเด็กเกิดมาจะเสีียงอย่างมากที่จะเกิดมาด้วยความไม่สมบูรณ์ทางร่างกายหรือจิตใจเป็นอย่างมาก

การยอมรับหลักการของการทำแท้งในข้อนี้ เกิดจากการพิจารณาหรือเหตุผลในด้านการป้องกัน แก้ไข รักษาชาติพันธุ์ของมนุษย์ให้มีสุขภาพ คุณภาพที่ดี เหตุผลในทางการแพทย์ที่จะมีการถ่ายทอดลักษณะที่ไม่ดีเกี่ยวกับร่างกาย จิตใจ โรค จากบิดามารดาไปยังลูกหลาน ลดจำนวนเด็กที่เกิดมาโดยมีสภาพร่างกายหรือจิตใจที่ไม่สมบูรณ์ ฯลฯ ส่วนรายละเอียดของหลักการว่า จะมีเหตุหรือกรณีดังกล่าวหรือไม่ อาจกำหนดให้อยู่ในการพิจารณาของคณะกรรมการประกอบค้ำยแพทย์หรือกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้พิจารณาและให้ความยินยอม อนุญาตให้กระทำ โดยมีข้อยกเว้นในกรณีฉุกเฉิน เนื่องจากอันตรายต่อสุขภาพของหญิง

๒) เมื่อการมีครรภ์เป็นผลจากความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างบุคคลซึ่งต้องห้ามทำการสมรส เพราะเป็นญาติสืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปหรือลงมา เป็นพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดา หรือมารดา (ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๕๐) เหตุผลในการยอมรับเกิดจากการพิจารณาในด้านศีลธรรม จริยธรรม การคุ้มครองส่งเสริมชาติพันธุ์ ความสงบเรียบร้อย ฯลฯ

๓) หญิงอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี และยังไม่สมรส การยอมรับมีเหตุผลหรือทัศนคติในด้านความสามารถ ความรับผิดชอบของมารดาในการอุปการะเลี้ยงดูบุตร สุขภาพของหญิงผู้เป็นมารดา ปัญหาทางสังคม ฯลฯ

ส่วนการทำแท้งอีกบางกรณี ที่มีลักษณะก้าวหน้า และอาจจะยังไม่ได้รับการยอมรับกันอย่างแพร่หลายในขณะนี้ แต่ที่สมควรที่จะกล่าวถึง ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไข

เพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการทำแท้ง คือ

(๑) การตั้งครรรภ์ต่อไปจะก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพทางกายหรือจิตใจต่อบุตรที่มีชีวิตอยู่ในครรภ์อย่างมาก

(๒) เหตุผลในทางเศรษฐกิจ คือ มีครอบครัวใหญ่ มีบุตรหลายคน

(๓) มีเหตุผลสมควรที่จะเชื่อได้ว่า การคุมกำเนิดล้มเหลว และมีการร้องขอทำแท้งภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้

๑๐. มาตรการที่ใช้ในการควบคุมและแก้ไขปัญหาประชากรจำเป็นต้องใช้มาตรการทางกฎหมาย และมาตรการที่ไม่ใช่ทางกฎหมาย การใช้มาตรการทางกฎหมายประกอบไปกับมาตรการอื่น จะช่วยให้การแก้ไขปัญหาลดลงได้มากขึ้น มาตรการที่ใช้อาจมีลักษณะเพียงเป็นการเร้าใจ จูงใจ ไปจนกระทั่งถึงลักษณะเป็นการบังคับโดยวางกฎเกณฑ์ ข้อบังคับโดยตรงหรือโดยปริยาย

๑๑. การจำกัดสิทธิของบุคคลเกี่ยวกับการสมรส เช่น ในเรื่องเงื่อนไขการสมรสต่าง ๆ (อายุ ความเป็นญาติใกล้ชิด การไร้ความสามารถ ฯลฯ) เป็นที่ยอมรับโดยกฎหมาย และสอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดของบุคคลทั่วไป ส่วนการที่จะจำกัดสิทธิของบุคคลอย่างเด็ดขาดจนถึงกับออกกฎหมายบังคับจำกัดจำนวนบุคคลที่จะมีบุตรหรือขนาดครอบครัวว่ามีบุตรได้เท่านั้นเท่านั้นคน เพื่อแก้ไขปัญหาประชากร (ซึ่งอาจเห็นได้ว่าขัดหรือไม่สอดคล้องกับกฎหมาย ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน มติ หรือแนวความคิดเห็นที่ยังคงได้รับการยอมรับว่า สิทธิของบุคคลในครอบครัวย่อมได้รับความคุ้มครอง หรือบุคคลมีสิทธิที่จะตัดสินใจหรือกำหนดจำนวนบุตรของตน) นั้น เห็นว่า ในขณะนี้ยังไม่มีความจำเป็น แต่ควรใช้วิธีสมัครใจหรือวิธีการอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เป็นการบังคับ เช่น การให้ความรู้ด้านประชากรศึกษา การให้บริการวางแผนครอบครัว มาตรการจูงใจต่าง ๆ ฯลฯ สำหรับการแก้ไขปัญหาประชากรบุคคลเข้าเมืองโดยไม่ชอบกฎหมาย เช่น ชาวกัมพูชา เวียดนาม ฯลฯ ซึ่งมีจำนวนมากมายก้ควรใช้หลักการเดียวกัน.